

**QORTI ĊIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR IMHALLEF
DR FRANCESCO DEPASQUALE
LL.D. LL.M. (IMLI)**

**Seduta ta' nhar it-Tnejn
Sbatax (17) ta' Ottubru 2022**

Rikors Numru 41/2021 FDP

Fl-ismijiet

George Pace (ID 362961M)

Vs

Elmo Insurance Limited (C-3500)

Il-Qorti:-

1. Rat ir-rikors datat 19 ta' Jannar 2021, li permezz tiegħu r-rikorrent talab is-segwenti:

1. ILLI sa mis-sena elfejn u tlettax (2013), is-socjetà intimata żammet, fuq isem l-attur bħala assigurat, polza ta' assigurazzjoni, biex tkopri – fuq bażi komprensiva – ir-riskji mill-użu tal-vettura bin-numru ta' reġistrazzjoni YEW-001. Ara b'mod partikolari ċ-ċertifikat ta' sigurtà maħruġ mis-socjetà attriċi hawn anness u mmarkat DOK A datat tlettax (13) ta' Jannar elfejn u erbatax (2014) li jkopri l-perjodu mill-ewwel (1) ta' Frar elfejn u erbatax (2014) u l-wieħed u tletin (31) ta' Jannar elfejn u ħmistax (2015). Il-polza tal-assigurazzjoni (intitolata 'Motor Vehicle Policy Insurance' qed tiġi hawn annessa u mmarkata DOK B).

2. *ILLI nhar l-erbgha (4) ta' Settembru tas-sena elfejn u erbatax (2014), l-attur kien involut f'incident awtomobilistiku li wassal biex il-vettura garrbet xi h̄sarat li nneċessitaw ċertu tiswijiet. Illi peress li l-vettura kienet koperta b'polza ta' assigurazzjoni, l-attur talab lis-soċjetà intimata tagħmel tajjeb għall-ispejjeż involuti fit-tiswija tal-vettura.*
3. *ILLI minkejja l-kundizzjoni eċċezzjonali li l-vettura kienet fiha għall-ħabta tal-incident, is-soċjetà intimata rrifjutat it-talba tal-attur illi t-tiswijiet jiġu awtorizzati bl-użu ta' parts oriġinali. Dan wassal biex l-attur kellu jhallas għat-tiswijiet (b'parts oriġinali) minn butu. Ara korrispondenza bejn l-attur u s-soċjetà intimata hawn annessa u mmarkata DOK Ċ.*
4. *ILLI kif sejjer jiġi pprovat fil-kawża, l-argument ewlieni tas-soċjetà intimata kien illi din ma tawtorizzax tiswijiet b'parts oriġinali meta vettura tkun eqdem minn ħames (5) snin. ILLI jingħad bil-qima illi din hija limitazzjoni jew kundizzjoni li ma tirriżulta mkien fil-polza tal-assigurazzjoni maħruġa mis-soċjetà intimata, u għaladarba skont il-ġurisprudenza nostrana polza tal-assigurazzjoni hija 'kuntratt' bejn il-partijiet, dan ifisser li l-limitazzjoni jew kundizzjoni vantata mis-soċjetà intimata bħala raġuni il-għala tirrifjuta rimpjazzament ta' parts dannegġjati b'parts oriġinali qatt ma kienet jew setgħet tkun vinkolanti fuq il-partijiet. Il-partijiet fl-ismijiet premessi qatt ma qablu dwar din il-limitazzjoni – la espressament u lanqas taċitament.*
5. *ILLI għaldaqstant, is-soċjetà intimata mhux biss naqset milli tonora l-obbligi kuntrattwali tagħha iżda saħansitra rrifjutat illi tonora l-obbligi kuntrattwali tagħha u dan ostensibiliment abbażi ta' kundizzjoni li nżammet mistura mis-soċjetà intimata.*
6. *ILLI minn barra l-mera fatt illi s-soċjetà intimata pretendiet illi tirrifjuta li tawtorizza t-tiswijiet bl-użu ta' parts oriġinali abbażi ta' limitazzjoni jew kundizzjoni li ma kienet qatt maqbula bejn il-partijiet, u allura lil hinn mill-ftehim ta' bejniethom, l-aġir tas-soċjetà intimata jammonta wkoll għal 'ommissjoni qarrieqa' ai termini tad-Direttiva dwar Prattiċi Kummerċjali Żleali 2005/29/EC kif trasposta fl-Artikolu 51D tal-Att dwar l-Affarijiet tal-Konsumatur, Kap 378 tal-Liġijiet ta' Malta stante illi s-soċjetà intimata ħalliet barra tagħrif importanti li l-attur, bħala konsumatur medju, kellu bżonn sabiex jieħu deċiżjoni transazzjonali informata, liema tagħrif imħolli barra mis-soċjetà intimata wassal biex l-attur, bħala konsumatur medju, ħa deċiżjoni li jidhol f'relazzjoni mas-soċjetà intimata fuq bażi komprensiva – liema deċiżjoni ma kienx jieħu li kieku dan kien jaf bil-prattika qarrieqa tas-soċjetà intimata li ma tawtorizzax rimpjazzament ta' parts dannegġjati b'parts oriġinali sempliċiment għaliex il-vettura kienet eqdem minn ħames (5) snin.*

7. *ILLI mingħajr preġudizzju għas-suespost, l-aġir tas-soċjetà intimata jammonta għal 'ommissjoni qarrieqa' anke peress illi effettivament, billi applikat Prattika li l-partijiet qatt ma qablu fuqha, is-soċjetà intimata ħbiet, jew almenu provdjet b'manjiera mhux ċara, mhux intelligibbli, u/jew ambigwa dak it-tagħrif importanti imsemmi fil-paragrafu ta' qabel dan.*
8. *Illi barra minn hekk, kif sejjer jiġi ppruvat, l-attur ġie żgwidat meta minkejja l-klawżola stipulata b'mod ċar fil-polza tal-assigurazzjoni illi f'każ ta' ħtieġa ta' tiswijiet tingħata vettura "of a similar type as the motor vehicle" lid-detentur tal-polza (u cioè, lill-attur), dan ma kienx il-każ stante illi l-vettura suplixxita ma kinitx vettura "of a similar type as the motor vehicle" stante illi l-vettura provduta, cioè iċ-ċekjen Chevrolet Matiz b'magna tal-petrol, la kellha sistema mekkanika u magna ta' qawwa u effiċjenza fil-konsum simili bħall-vettura tal-attur, cioè Renault Megane 1.9 litre turbo-diesel, iżda wkoll kienet nieqsa minn dawk il-kumditajiet li fit-totalità tagħhom jagħmlu l-vettura provduta ta' tip iktar simili bħal dik li kellu l-attur. Illi mhux biss li kieku l-attur ma ġiex żgwidat f'dan is-sens, il-miżati kienu jkunu orħos, iżda barra minn hekk, l-aġir tas-soċjetà intimata f'dan is-sens mhux jikkostitwixxi mhux biss ksur tal-obbligi kuntrattwali mal-attur iżda anke applikazzjoni ta' Prattika kummerċjali żleali bi ksur tal-Kap 378 tal-Liġijiet ta' Malta (partikolarment l-Artikolu 34 kif traspost mill-Artikolu 6(2)(a) tad-Direttiva 2005/29/EC) ġaladarba s-soċjetà attriċi żgwidat lill-attur dwar l-applikazzjoni tal-klawżola rilevanti f'każ ta' bżonn mill-attur.*
9. *Illi barra minn hekk, u mingħajr preġudizzju għas-suespost, tul il-kors tar-relazzjoni bejn il-partijiet u partikolarment fit-tilwima konċernata, is-soċjetà intimata wettqet ksur ieħor tal-liġijiet Ewropej, partikolarment id-Direttiva tal-Kunsill 93/13 KEE tal-5 ta' April 1993 kif riflessa u implimentata lokalment fid-dispożizzjonijiet tat-Taqsima VII tal-Att dwar l-Affarijiet tal-Konsumatur, Kapitolu 378 tal-Liġijiet ta' Malta. Dan meta s-soċjetà intimata pretendiet illi l-attur jiffirma ftehim ġdid illi effettivament kien disinjat sabiex jeskludi jew ifixkel id-dritt tal-attur illi jieħu azzjoni legali jew li jeżerċita xi rimedju legali ieħor waqt li dawn il-kundizzjonijiet godda ma kinux preżenti fil-ftehim originali, cioè il-polza. Illi dan l-aġir mhux biss irriżulta fi ksur tad-Direttiva Ewropea u l-liġi nazzjonali hawn imsemmija, iżda kkawża danni konsiderevoli għall-attur peress li dan kien effettivament sfurzat jirrifjuta soluzzjoni parzjali mingħajr preġudizzju għal azzjonijiet ulterjuri. Sussegwentament, dan issarraff f'proċeduri twal, dewmien u stennija twila għat-twertieq tal-gustizzja favur l-attur.*

10. *ILLI kif sejjer jiġi ppruvat, il-mod kif ġew leżi d-drittijiet tal-attur mhux biss bħala konsumatur medju iżda anke bħala parti mgarrba f'relazżjoni kuntrattwali ta u jagħti lok għal danni u għal din ir-raġuni, din l-Onorabbli Qorti għandha takkorda mhux biss rimedju gust iżda anke hlas għad-danni hekk sofferti.*

11. *ILLI l-attur jaf b' dawn il-fatti personalment.*

GHALDAQSTANT, in vista tas-suespost, l-attur qiegħed umilment jitlob lil din l-Onorabbli Qorti jogħgobha:

1. *Tiddikjara u tiddeċiedi illi bl-aġir tagħha, is-soċjetà intimata naqset milli tonora l-obbligi kuntrattwali tagħha billi fost oħrajn applikat limitazzjonijiet jew kundizzjonijiet illi dwarhom qatt ma kien hemm ftehim bejn il-partijiet;*
2. *Tiddikjara u tiddeċiedi illi bl-aġir tagħha, is-soċjetà intimata kisret id-drittijiet tal-attur bħala konsumatur ai termini tal-Att dwar l-Affarijiet tal-Konsumatur (Kap 378 tal-Liġijiet ta' Malta);*
3. *Tiddikjara u tiddeċiedi illi s-soċjetà intimata hija responsabbli għad-danni minnha kkaġunati lill-attur kif hawn fuq intqal, jew kif din l-Onorabbli Qorti ssib għas-sodisfazzjoni tal-gustizzja;*
4. *Tillikwida d-danni kkaġunati mis-soċjetà intimata lill-attur, jekk meħtieġ permezz ta' periti u esperti nominandi;*
5. *Tikkundanna lill-istess soċjetà intimata thallas lill-attur, fi żmien fiss u perentorju, id-danni hekk likwidati minn dina l-Onorabbli Qorti.*

B'riserva għal kwalunkwe azzjoni oħra għad-danni u/jew azzjoni oħra spettanti lill-attur, bl-ispejjeż kontra l-intimat li minn issa huwa ngunt in subizzjoni.

2. **Rat illi fis-26 ta' Frar 2021 is-soċjeta' intimata Elmo Insurance Limited irrispondiet għal dak mitlub billi qajmet is-segwenti difiżi:**

1. *Illi, in linea preliminari, is-soċjetà esponenti teċċepixxi illi l-proċeduri odjerni m'għandhomx valur legali stante l-viċenda bejn il-litigandi diġà giet determinata b'mod finali u dan permezz ta' proċeduri analogi f'sede oħra preċedenti [res judicata], senjatament mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fil-kawża fl-ismijiet "George Pace vs. Elmo Insurance Limited" [Appell Inferjuri 10/2019 LM], deċiża fit-12 ta' Ġunju 2020 [kopja ta' liema sentenza qiegħda tiġi hawn annessa u mmarkata bħala Dok. ELM], liema appell kien ġie ntavolat mir-rikorrent George Pace in segwitu għal*

deċiżjoni mogħtija mit-Tribunal tal-Konsumaturi fit-18 ta' Lulju 2019, mill-liema deċiżjoni r-rikorrent kien haqq ruħu aggravat.

2. Illi in sostenn ta' tali eċċezzjoni, in linea mal-prinċipju “eadem personae”, “eadem res” u “eadem causa petendi”, m'hemmx dubju illi l-azzjoni odjerna hija milquta bil-ġudikat tas-sentenza appena citata, liema proċeduri kienu bejn l-istess partijiet, jitrattaw l-istess mertu u saħansitra jinkludu l-istess kawżali, senjatament hekk kif ser jirriżulta mis-segwenti:

i. B'referenza għat-tielet paragrafu tar-rikors promotur, fir-rigward tal-pretensjoni tar-rikorrent illi jiġi rimborżat għall-ispejjeż tal-parts oriġinali mixtrija minnu għall-vettura tiegħu għaliex, skont hu, il-vettura allegatament kienet f'kundizzjoni eċċezzjonali, l-Qorti tal-Appell diġà kkonkludiet illi:

16. Issa peress li fil-każ odjern jirriżulta li l-vettura in kwistjoni hija ferm eqdem minn hames snin, ma jistax jitqies li l-appellant jista' jippretendi li jsewwi permezz ta' partijiet godda. L-uniku mod li huwa jista' jkollu suċċess fl-argument tiegħu huwa li, kif jgħid it-Tribunal, iressaq prova li l-kondizzjoni tal-vettura tiegħu hija tali li timmerita spare parts aħjar minn daww li s-soċjetà appellata lesta li tħallas għalihom, u b'hekk il-pożizzjoni tiegħu mhix ser titjeb. Iżda dan m'għamlux u għalhekk id-deċiżjoni tat-Tribunal kienet waħda tajba u ġusta.

(...)

19. Fil-fehma tal-Qorti, l-appellant naqas milli jressaq prova tajba biżżejjed li tista' tikkonvinċi lil din il-Qorti li l-vettura tiegħu kien jisthoqqilha li tisewwa permezz ta' partijiet oriġinali godda. Id-dikjarazzjoni tiegħu fl-Avviż, kif ikkonfermata bil-ġurament quddiem it-Tribunal, waħedha mhijtex prova biżżejjed tal-kondizzjoni allegatament tajba ferm tal-vettura u din il-Qorti tippretendi, kif fil-fatt qal ukoll it-Tribunal, prova aktar ċerta u inekwivoka. Kuntrarjament għal dak li qed jippretendi l-appellant, jispetta lillu u mhux lis-soċjetà appellata li jressaq din il-prova galadarba l-appellant qiegħed isostni li l-vettura tinstab f'stat eċċezzjonali.

ii. B'referenza għar-raba' paragrafu tar-rikors promotur, fir-rigward tal-allegazzjoni tar-rikorrent li l-limitazzjoni jew kundizzjoni mposta mis-soċjetà esponenti “ma tirriżulta mkien fil-polza tal-assigurazzjoni maħruġa mis-soċjetà intimata”, il-Qorti tal-Appell ukoll diġà esprimiet ruħha meta kkonkludiet bil-mod segwenti:

13. L-appellant qed jinsisti li l-kondizzjoni li mxiet magħha s-soċjetà appellata ma kinetx tirriżulta fil-polza ta' assigurazzjoni, iżda t-Tribunal għażel li jinjora dan il-fatt u saħansitra ddeċieda l-vertenza skont il-ktejjeb ta' informazzjoni (handbook) maħruġ mill-Awtorità Maltija għas-Servizzi Finanzjarji. Din il-Qorti ma taqbilx mal-appellant għas-segwenti raġunijiet. Il-polza stess tindika li s-soċjetà appellata ntrabtet sabiex tindennizza lill-appellant skont il-valur tas-suq tal-vettura. Dan jingħad fir-rigward tal-indennizzar tal-valur sħiħ tal-vettura kif jirriżulta f'paġna 28 tal-polza, u wkoll fir-rigward tal-partijiet ta' dik il-vettura

meta f'pagna 29 tal-istess polza hemm dikjarazzjoni minn naħa tas-soċjetà appellata li:

“We will not pay for that part of the cost of any repair or replacement which improves the motor vehicle beyond its condition before the loss or damage occurred.”

iii. B'referenza għas-sitt paragrafu kontenut fir-rikors promotur rigwardanti l-allegazzjoni li “l-aġir tas-socjetà intimata jammonta wkoll għal ‘ommissjoni qarrieqa’ ai termini tad-Direttiva dwar Prattiċi Kummerċjali Żleali 2005/29/EC kif trasposta fl-Artikolu 51D tal-Att dwar l-Affarijiet tal-Konsumatur, Kap 378 tal-Liġijiet ta’ Malta”, tali allegazzjoni għal darb’oħra diġà tqanqlet fil-proċeduri hawn fuq citati fejn il-Qorti tal-Appell ikkonkludiet hekk:

L-appellant jinsisti li din il-kondizzjoni ma tirriżultax fil-polza ta’ assikurazzjoni tiegħu, li hija proprju l-kuntratt bejn il-partijiet kif konfermat fis-sentenza Joseph Cutajar vs. Middlesea Insurance plc. Iżda t-Tribunal injora dan il-fatt u minflok għamel riferiment għall-ktejjeb (handbook) maħruġ mill-Awtorità Maltija għas-Servizzi Finanzjarji. L-appellant jinsisti li l-ommissjoni tal-kondizzjoni mill-polza kienet ‘ommissjoni qarrieqa’ skont id-Direttiva dwar Prattiċi Kummerċjali Żleali 2005/29/EC kif trasposta fl-artikolu 51D tal-Att dwar l-Affarijiet tal-Konsumatur Kap. 378 tal-Liġijiet ta’ Malta. Minn naħa tiegħu t-Tribunal ikkunsidra jekk il-vettura “haqqhiex” partijiet godda. Iżda l-appellant ma jaqbilx mal-argument addottat mit-Tribunal li karozza antika kienet neċessarjament jisthoqqilha partijiet użati jew imitazzjoni tal-partijiet godda u jgħaddi sabiex jiċċita parti mis-sentenza fl-ismijiet Joseph Azzopardi vs Carmelo sive Charles Zammit Farrugia. L-appellant jissottometti li t-Tribunal silet parti mis-sentenza tal-Qorti tal-Appell (Inferjuri) fl-istess ismijiet sabiex b’hekk wasal għad-deċiżjoni tiegħu wara li kkunsidra li jaddotta test oġġettiv dwar il-kondizzjoni tal-vettura fil-ħin tal-incident. Dan minflok ma kkunsidra jekk is-soċjetà appellata setgħetx tirrifjuta li tagħmel ir-rimbors rikjest mill-appellant bl-iskuża ta’ kondizzjoni li ma kinitx tagħmel parti mill-kuntratt ta’ bejn il-partijiet.

(...)

17. Għal dawn ir-raġunijiet, din il-Qorti tiċhad l-ewwel aggravju tal-appellant peress li ma ssibx li huwa ġustifikat.

iv. B'referenza għat-tmien paragrafu tar-rikors promotur, senjatement l-ilment tar-rikorrent, “illi ir-“replacement car” ma kenitx vettura “of a similar type as the motor vehicle” lid-detentur tal-polza (u cioè, lill-attur), u dan għaliex kienet “iċ-ċkejken Chevrolet Matiz b’ magna petrol, la kellha sistema mekkanika u magna ta’ qawwa u effiċjenza fil-konsum simili bħal vettura tal-attur, cioè Renault Megane 1.9 litre turbo-diesel, iżda wkoll kienet nieqsa minn dawk il-kumditajiet li fit-totalità tagħhom jaqblu l-vettura provduta ta’ tip iktar simili bħal dik li kellu l-attur”, il-Qorti tal-Appell ikkonkludiet hekk:

Filwaqt li x-xhud qal li s-soċjetà appellata ħallset lill-appellant is-somma ta’ €252 meta l-akbar somma li setgħet tithallas kienet ta’ €250, l-irċevuti juru li r-rimbors kien ta’ €28 biss u kien għad fadal bilanċ ta’ €112. B’danakollu t-talba tiegħu

għall-ħlas ta' €112 giet akkordata mit-Tribunal. Hawnhekk ukoll kellu dritt li jressaq ilment iehor jgħid l-appellant, dak li l-vettura ta' rimpjazzament mogħtija lilu mis-soċjetà appellata ma kinitx ta' tip simili għal dik tiegħu.

25. Il-Qorti tirrileva li fid-dawl tan-nuqqas ta' kontestazzjoni bejn il-partijiet it-Tribunal akkorda lill-appellant dak li kien qed jitlob, jiġifieri rimbors ta' tmint (8) ijiem kiri ta' vettura ta' rimpjazzament. Għaldaqstant ma tikkunsidrax li għandha tidhol fl-ilmenti tal-appellant imressqa permezz ta' dan l-aħħar aggravju u tastjeni milli tiegħu konjizzjoni tiegħu.

3. Illi di più, ukoll in linea preliminari, ir-rikors promotur hu irritwali stante li hemm konfużjoni evidenti fit-talbiet proposti mir-rikorrent, senjatament talba sabiex din l-Onorabbli Qorti takkorda “rimedju ġust” liema talba għandha ndoli Kostituzzjonali. In kwantu tali azzjoni hi evidentement ibbażata fuq allegata ksur tad-drittijiet tal-bniedem, l-istess talba rikorrenti hija mproponibbli stante li din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex il-kompetenza meħtieġa sabiex tiġġudika n-natura ta' tali talba.

4. Illi, fil-mertu, strettament mingħajr preġudizzju għal dak appena premiss, l-ewwel, it-tieni u t-tielet talbiet rikorrenti huma kompletament infondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda stante li s-soċjetà esponenti bl-ebda mod ma naqset milli tonora l-obbligi kontrattwali tagħha jew li wettqet xi nuqqas illi jagħmilha b'xi mod responsabbli għad-danni reklamati mir-rikorrent; dan kif ser jirriżulta aħjar waqt it-trattazzjoni ta' dawn il-proċeduri.

5. Illi di più, għal kuntrarju ta' dak li jidher li qiegħed jiġi allegat mir-rikorrent fir-rikors promotur tiegħu, is-soċjetà esponenti la talbet lir-rikorrent sabiex jiffirma ftehim ġdid u lanqas m'għamlet xi tentattiv sabiex tingannah permezz tat-termini u kundizzjonijiet tal-polza tagħha; dan kif ser jirriżulta aħjar waqt it-trattazzjoni ta' dawn il-proċeduri u kif, del resto, diġà kkonkludiet l-Qorti tal-Appell fis-sentenza suċċitata.

6. Illi jsewgi għalhekk li r-raba' talba rikorrenti għandha wkoll tiġi riġettata billi m'hemmx danni x'jiġu likwidati favur ir-rikorrent, liema allegati danni, del resto, jeħtieġu li jiġu pruvati skont il-liġi.

7. Bl-istess mod, il-ħames talba rikorrenti għandha wkoll tkun miċħuda billi s-soċjetà esponenti m'għandhiex tiġi kkundannata thallas ebda danni u dan għar-raġunijiet hawn fuq premissi.

8. Salv eċċezzjonijiet oħra premissi fil-liġi u bl-ispejjeż kontra r-rikorrent.

Provi:

3. Rat is-sentenza fl-ismijiet George Pace vs Elmo Insurance Limited (Appell Inferjuri 10/2019LM) deciza fit-12 ta' Ġunju 2020, li kien jikkonsisti minn appell li r-rikorrent George Pace kien intavola, wara decizjoni tat-Tribunal għat-Talbiet tal-Konsumatur mogħtija fit-23 ta' Lulju 2015. (fol 46 et seq).
4. Rat li fl-1 ta' Marzu 2021, il-Qorti ordnat l-inverżjoni tal-provi in vista ta' l-ewwel eċċezzjoni u għe ordnat l-allegazzjoni tal-atti tal-Appell Numru 10/2019 deciz fit-12 ta' Ġunju 2020.
5. Rat in-nota tas-soċjeta' intimata ppreżentata fil-11 ta' Mejju 2021, li permezz tagħha a tenur tal-verbal datat 28 ta' April 2021, iddikjarat li m'għandhiex aktar provi fir-rigward tal-ewwel eċċezzjoni preliminari.
6. Rat li fis-27 ta' Jannar 2022, il-kawża tħalliet għas-sottomissjonijiet finali fuq l-eċċezzjoni preliminari.
7. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet ta' George Pace ippreżentata fit-22 ta' Marzu 2022 (fol 73).
8. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tas-soċjeta' intimata ppreżentata fil-31 ta' Mejju 2022 (fol 77).
9. Rat illi fil-31 ta' Mejju 2022 il-kawża tħalliet għas-sentenza dwar l-ewwel eċċezzjoni tas-soċjeta' intimata, ossija dik ta' '*Res Gudikata*'.

Fatti tal-każ

10. Jirriżulta, mid-dokumentazzjoni eżebita, li r-rikorrent George Pace kien assigura l-vettura tiegħu bin-numru YEW-001 mis-soċjeta' intimata permezz ta' polza ta' assikurazzjoni fit-13 ta' Jannar 2014, Dok A a fol 7 tal-proċess, liema polza tkopri l-perjodu mill-1 ta' Frar 2014 u l-31 ta' Jannar 2015.
11. Jirriżulta li fl-4 ta' Settembru 2014, ir-rikorrent kien involut f'incident awtomobilistiku. Jirriżulta illi filwaqt li s-soċjeta' intimata aċċettat li tagħmel tiswijiet, hija rrifjutat li tħallas għal parts originali tad-ditta tal-vettura. Dan jidher evidentement minn korrispondenza eżebita mir-rikorrent mar-rikors promotur bħala Dok C (fol 32).
12. Jirriżulta li, sussegwentement, ir-rikorrent George Pace oġġezzjona għal tali fatt u kien ipproċeda quddiem it-Tribunal għat-Talbiet tal-Konsumatur kontra s-soċjeta' Elmo Insurance Limited.
13. Jirriżulta, illi fit 23 ta' Lulju 2015, it-Tribunal għal Talbiet tal-Konsumatur kien ddikjara ruħhu mhux kompetenti biex jisma t-talba tar-rikorrenti abbazi tal-polza tal-assikurazzjoni.
14. Jirriżulta illi sussegwentement, ir-rikorrent appella minn tali decizjoni, w il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), kien, fit-12 ta' Ġunju 2020, laqa' l-appell limitatament

billi ordnat lis-soċjeta' intimata tħallas l-ispejjeż illi hija kienet originalment offriet li tħallas, fl-import ta' €2,381, li kienu jirrigwardaw ħlas ta' parts meħtieġa, iżda mhux originali, a differenza ta' dak illi kien qiegħed jitlob ir-rikorren.

Ikkunsidrat

15. Jirriżulta, illi r-rikorren qiegħed, permezz tal-azzjoni preżenti, jitlob li bl-aġir tagħha, is-soċjeta' Elmo Insurance Limited naqset milli tonora l-obbligi kuntrattwali tagħha u kisret id-drittijiet tal-attur bħala konsumatur ai termini tal-Kap 378 tal-Liġijiet ta' Malta. Konsegwentement, ir-rikorren qed jipproċedi għad-danni u sabiex jiġu likwidati id-danni kaġunati.
16. Jirriżulta, mill-banda l-oħra, illi s-soċjeta' intimata Elmo Insurance Limited eċċepiet in linea preliminari, li l-videnda bejn il-partijiet diġà ġiet determinata b'mod finali permezz tal-proċedura f'sede oħra preċedenti senjatament mill-Qorti tal-Appell Sede Inferjuri fil-kawża fl-ismijiet "George Pace vs Elmo Insurance Limited" (10/2019LM) deċiża fit-12 ta' Ġunju 2020, liema appell kien ġie intavolat minn George Pace in segwitu għad-deċiżjoni mogħtija mit-Tribunal tal-Konsumatur fit-18 ta' Lulju 2019. Għalhekk in sostenn għal din l-eċċezzjoni, qed jiġi eċċepit preliminarjament li m'hemmx dubju li l-azzjoni odjerna hija kolpita bil-ġudikat tas-sentenza hawnhekk ċitata, liema proċeduri kienu bejn l-istess partijiet, jittrattaw l-istess mertu u jinkludu l-istess kawżali.
17. Illi dina l-Qorti ser tgħaddi biex tqis u tikkunsidra tali eċċezzjoni biss, f'dana l-istadju.
18. Illi din hija eċċezzjoni ta' natura legali, sollevata mis-soċjeta' intimata fejn ġie eċċepit, li din il-kawża, hija ostakolata bil-ġudikat ta' sentenza fl-istess ismijiet "**George Pace vs Elmo Insurance Limited**" (10/2019LM) deċiża fit-12 ta' Ġunju 2020.
19. Il-Qorti tosserva illi l-"*exceptio rei judicatae*" għandu bħala fundament il-fatt ta' l-interess pubbliku, ukoll għaliex "*interest rei publicae ut sit finis litii*" (**Francesco Aquilina vs Neg. Giuseppe Gasan et**), Appell Kummerċ, deċiż fil-5 ta' Novembru 1994). Sentenza li għaddiet in ġudikat, jiġifieri li ma' tistax tappella iżjed minnha, hija miżmuma tajba u sewwa u tal-ħaqq – *res judicata pro veritate habetur* – jiġifieri l-fundament tal-*actio* u tal-*exceptio rei judicatae* hija preskrizzjoni legali u għalhekk hija ta' *strictissimae interpretationis*. (**Johanna Ganado vs Edward DeGaetano**, Qorti Ċivili Prim' Awla deċiża fl-10 ta' Novembru 2015).
20. Kif intqal fil-każ **Caterina Gerada vs Avukat Dottor Antonio Caruana** deċiż fis-7 ta' Marzu 1958, l-eċċezzjoni tal-ġudikat għandha tingħata interpretazzjoni stretta:

"l-eccezione di rei giudicata si deve ammettere con molta circospezione, tanto piu quando trattasi di escludere un diritto."

21. It-tifsira ta' *res judicata* giet definita mill-Qorti tal-Appell Kummerċjali fil-każ **Dr Jose Herrera noe vs Anthony Cassar et noe**, deċiż fil-5 ta' Ottubru 1992 fejn inghad:

“sentenza li għaddiet ‘in giudicato’ jiġifieri li ma tistax tappella minnha iżjed, hija miżmuma bħala tajba u sewwa u tal-ħaaqq - res judicata pro veritate habetur.....minn naħa l-oħra fejn kwistjoni tkun giet definita u trattata, is-sentenza ssir irrevokabbli jekk, wara li tiġi appellata jew ritrattata, tiġi kkonfermata, jew jekk ma tiġix appellata jew ritrattata fi żmien li trid il-liġi ma ssir l-ebda proċedura oħra li tattakka s-sentenza”. (ara ukoll **Charles Cortis vs Francis X Aquilina et** deċiża mil-Prim' Awla fil-25 ta' Settembru 2003.

22. Il-Qorti tirrileva illi huwa essenzjali li dawn il-prinċipji legali nvoluti iridu jinqraw mhux biss fl-isfond tal-prinċipji stabbiliti fil-ġurisprudenza nostrana, iżda fuq kollox, aktar importanti, in konnessjoni mal-fatti partikolari tal-każ in kwistjoni, u kif ukoll tal-portata tas-sentenza preċedenti. Fil-fatt, sabiex *res gudikata* tiġi eċċepita b'suċċess jeħtieġ li ċ-ċirkostanzi rilevanti tal-każ jibqgħu l-istess bħal dawk tal-każ ta' qabel. (Ara **Angelo Bartolo vs Concetta Lautier**, Appell deċiż fid-29 ta' April 1966.

23. Sabiex tirnexxi l-eċċezzjoni tar-res ġudikata, jeħtieġ li jkun hemm il-konkorrenza tat-tlett elementi u cioè, *Eadem personae* – il-ġudizzju jkun bejn l-istess partijiet; *Eadem res* – l-identita tal-oġġett tal-ġudizzju u *Eadem causa petendi* – il-fatt ġuridiku li minnu jitwieled id-dritt reklamati. (**Joseph Camilleri vs Lilian Mallia**, Qorti tal-Appell 5 ta' Ottubru, 1998; **Doris Attard vs Giulian Borg et**, Qorti tal-Appell 28 ta' Ġunju 2001; **Edmea Pace vs Edward Pavia** Prim' Awla Qorti Ċivili 3 ta' Lulju 2003; **Carmelo Zammit et vs Bartolomeo Xuereb** Prim' Awla Qorti Ċivili 19 ta' Jannar 2011.

24. Għalhekk jeħtieġ li jirriżulta li bħala fatt, fiż-żewġ kawżi, jkun hemm l-istess partijiet, l-istess oġġett, u l-istess natura tal-kawża.

25. Dwar l-*eadem res*, fil-każ **Registatur tal-Qrati Superjuri vs M of Time Ltd** deċiża mill-Prim' Awla fil-17 ta' Frar 2000, ġie ritenut:

“Illi mill-interpretazzjoni li jagħtu d-diversi awturi ta' kif għandha tiġi determinata l-identita ta' l-oġġett jidher illi l-aħjar mod hu li teżamina jekk il-kwistjoni imqajma fit-tieni talba gietx jew le deċiża minn sentenza li tkun għaddiet in ġudikat. Illi għalhekk, wieħed irid jara jekk il-punt imqajjem fit-tieni talba ġiex determinat mis-sentenza l-oħra jew jekk baqax irriżolt. Illi jekk il-kwistjoni tkun giet diskussa u deċiża, allura ikun hemm l-identita tal-oġġett.”

26. Dwar l-*eadem causa pedenti* huwa rilevanti dak li ntqal fil-kawża diġa suċċitata **Edmea Pace vs Edward Pavia** Prim' Awla deċiża 3 ta' Lulju 2003, fejn ġie osservat:

“... il-ġudikat hu vlevoli biex jiddefinixxi d-domanda sussegwenti li, għalkemm mhux identika għal dik definita bil-ġudikat, tkun fondata fuq l-istess “ratio petendi”; u hemm lok għal eċċezzjoni tal-ġudikat anki meta l-mertu tal-kawża għalkemm distint mil-kawża ta’ qabel, jiffirma parti mill-istess haġa, jekk il-punt kontrovers ikun l-istess: u għalkemm biex jista’ jiġi invokat il-ġudikat hemm bżonn l-identita’ ta’ l-oġġett, din l-identita’ ma hemmx bżonn tkun assoluta, basta li jkun hemm identita’ fuq il-punt kontrovers, jew ta’ l-oġġett aktar ampju dedott fl-ewwel ċitazzjoni.”

27. Applikati dawn il-prinċipji għall-każ in eżami, jiġi osservat fl-ewwel lok, li l-element ta’ l-*eadem persona* jissussisti peress li l-partijiet huma l-istess kemm f’dan il-każ u kemm fil-każ (10/2019LM). Għalhekk jonqos li jiġi determinat minn din il-Qorti jekk l-imsemmija sentenza li għaddiet in ġudikat kinetx titratta propju l-istess oġġett u l-istess kawżali ta’ din il-kawża.
28. Dwar l-*eadem res* jirriżulta li, kemm fil-każ in eżami kif ukoll fil-każ eventwalment deċiż mill-Qorti tal-Appell, George Pace qed jikkontesta l-aġir tas-soċjeta’ intimata minhabba l-fatt li applikat limitazzjonijiet, li ma kinux indikati fil-ftehim tal-polza tal-assikurazzjoni, b’hekk huwa kellu jhallas għall-parts originali tal-vettura tiegħu minn butu.
29. Għalhekk, jidher evidenti, minn harsa lejn iż-żewġ kawżi, li l-mertu prinċipali taż-żewġ proċeduri hija **l-polza tal-assikurazzjoni** in kwistjoni, li hija annessa hawnhekk bhala Dok B a fol 8 tal-proċess. Il-Qorti hawnhekk tosserva illi, fil-każ tal-kawża deċiża mill-Qorti tal-Appell (10/2019), George Pace diġa’ lmentata li s-soċjeta’ Elmo Insurance Limited ma onorax dak miftiehem bejn il-partijiet, u kien għalhekk li f’dak il-każ huwa talab ir-rimbors ta’ €3,243.25, li skond hu kien jirrappreżenta kont ta’ tiswijiet esegwiti fuq il-vettura li kienet assigurata mas-soċjeta’ intimata b’ parts originali.
30. Jirriżulta manifestament ċar, minn qari tas-sentenza mogħtija fit-12 ta’ Ġunju 2020, li l-polza mertu tal-vertenza bejn il-partijiet diġa’ giet skrutinizzata mill-Qorti tal-Appell Inferjuri fil-każ preċedenti (10/2019LM). Tant huwa hekk, li f’dik is-sentenza inġhad preċiżament hekk:

“L-appellant qed jinsisti li l-kondizzjoni li mxiet magħha s-soċjeta’ appellat ma kinitx tirriżulta fil-polza tal-assikurazzjoni, iżda t-tribunal għażel li jinjora dan il-fatt u saħansitra iddeċieda l-vertenza skont il-ktejjeb tal-informazzjoni (handbook) maħruġ mill-Awtorita’ Maltija għas-Servizzi Finanzjarji. Din il-Qorti ma taqbilx mal-appellant għas-segwenti raġunijiet. Il-polza stess tindika li s-soċjeta’ appellata intrabtet sabiex tindennizza lill-appellant skont il-valur tas-suq tal-vettura. Dan jingħad fir-rigward tal-indennizzar tal-valur sħiħ tal-vettura kif jirriżulta f’pagna 28 tal-polza, u wkoll fir-rigward tal-partijiet ta’ dik il-vettura meta f’pagna tal-stess polza hemm dikjarazzjoni minn naħa tas-soċjeta’ appellata li:

“We will not pay for that part of the cost of any repair or replacement which improves the motor vehicle beyond its condition before the loss or damage occurred.”

31. Jidher ċar ukoll, li l-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fil-kawża preċedenti diġa’ deċiża pprovdiet ukoll għal dak li għandu jiġi rimborsat lil George Pace. Fil-fatt, f’dak il-każ gie deċiż:

“Din il-Qorti tirrileva li hawnhekk l-appellant għandu raġun. Jirriżulta mill-atti li s-soċjeta’ appellata kienet disposta li tħallas is-somma ta’ €2,381.00, jiġifieri somma ridotta minn dik li qed jitlob l-appellant minhabba li din is-somma tkopri l-prezz tal-partijiet għat-tiswija tal-vettura li mhumiex oriġinali, u għaldraba t-tribunal ma aċċettax li l-appellant kellu l-jedd jinsisti fuq tiswija permezz ta’ partijiet godda, huwa kellu jakkorda dan il-ħlas inferjuri lill-appellant.”

32. Mis-suespost, johroġ ċar li l-mertu fil-każ illi dina l-Qorti qieghda teżamina llum, diġa’ gie eżaminat fir-reqqa, fejn l-obbligi tas-soċjeta’ intimata diġa’ gew stabbiliti. Għalhekk jidher evidenti li l-pretensjoni tar-rikorrent George Pace magħmula quddiem dina l-Qorti diġa’ giet mistħarrġa.
33. Jirriżulta wkoll li l-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) diġa’ ppronunzjat ruhha fid-dettal dwar il-kwistjoni tal-parts tal-vettura, u jekk is-soċjeta’ intimata kellhiex id-dritt o meno illi ma tħallasx għal parts oriġinali, liema aspett jinsab ukoll imsemmi fil-każ taht eżami, u li hija l-baži tal-azzjoni odjerna.
34. Fid-dawl ta’ dawn ir-riżultanzi, is-sempliċi dikjarazzjoni fis-sottomissjonijiet tar-rikorrent, li l-*eadem res* hija differenti ma tistax tiġi kkunsidrata positivamente, aktar u aktar, meta din is-sempliċi dikjarazzjoni ma giet bl-ebda mod sostanzjata bi spjegazzjoni jew provi meta komparati l-każ odjern u dak preċedenti diġa’ deċiż.
35. Konsegwentement, ċertament dan it-tieni rekwiżit tal-*eadem res*, jissussisti, u din il-Qorti hija konvinta li l-mertu f’dan il-każ u f’dak deċiż (10/2019LM) huwa l-istess.
36. Rigward l-*eadem causa petendi*, dak li jrid jiġi eżaminat huwa jekk l-kawża ġdida u t-talba ġdida, ossija dik odjerna, hijiex fuq l-istess fatt ġuridiku li kien jiffirma l-baži tat-talba preċedenti.
37. Jirriżulta ċar li fit-talbiet kif proposti fil-każ odjern, l-ewwel talba dwar l-obbligi kuntrattwali tas-soċjeta’ intimata, kif ukoll it-talbiet l-oħra għad-danni, lkoll jirreferu għall-istess talba għall-ħlas li ġia sar fil-każ preċedentement, u li diġa’ deċiż mill-Qorti tal-Appell Sede Inferjuri (10/2019).
38. Jirriżulta illi fil-każ in eżami quddiem dina l-Qorti, qed jintalab li s-soċjeta’ intimata hija responsabbli għad-danni, filwaqt illi fil-każ preċedenti, deċiż mill-Qorti tal-

Appell, gie mitlub li r-rikorrent jiġi rimborsat għall-ispejjeż ta' tiswijiet eżegwiti fuq il-vettura, kif fil-fatt gie diġa' deċiż peress li l-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) iddeċidiet, li s-soċjeta' Elmo Insurance Limited għandha tħallas lir-rikorrent l-ammont ta' €2381.00.

39. Il-Qorti tosserva illi għalkemm il-kliem li qed jintużaw fit-talbiet li qed tikkunsidra din il-Qorti huma kemmxejn differenti minn dawk quddiem il-Qorti tal-Appell, madankollu, huwa evidenti li t-tnejn jirreferu għall-istess oġġett - l-obbligi kuntrattwali naxxenti mill-polza ta' assikurazzjoni in kwistjoni, u għall-ispejjeż inkorsi sabiex tisewwa l-vettura tar-rikorrent bin-numru ta' registrazzjoni YEW-001.
40. Għalhekk il-Qorti tqis illi huwa evidenti li l-kwistjoni f'dan il-kaz hija fuq l-istess polza ta' assikurazzjoni fuq l-istess kwistjoni ta' parts tal-vettura kif ikkontestata mir-rikorrent George Pace u l-istess talba għall-hlas li permezz tagħhom ir-rikorrent qed jitlob li s-soċjeta' Elmo Insurance Limited tonora l-obbligi kuntrattwali, kwindi fuq l-istess fatt ġuridiku li kien jifforma l-bażi tat-talba precedenti diġa' deċiża permezz tal-kaz (10/2019LM).
41. Kif tajjeb gie sottomess mis-soċjeta intimata, l-oġġett tal-kawża f'dan il-kaz huwa **identiku** għal dak tal-proċedura tal-kaz precedenti, proprju għaliex ibbażat fuq l-element kuntrattwali ta' bejn il-partijiet kif naxxenti mill-polza tal-assikurazzjoni. Fil-fatt, l-ewwel aggravju quddiem il-proċedura tal-Qorti tal-Appell, kien proprju jitratta l-element kuntrattwali ta' bejn il-partijiet, liema aggravju gie miċhud.
42. In vista tas-suespost, m'hemm l-ebda dubju li ż-żewġ kawzi, ossija dik odjerna u dik precedenti deċiża mill-Qorti tal-Appell, għandhom bhalha bażi l-istess oġġett, l-istess kawżali u l-istess fatt ġuridiku tat-talba precedenti.
43. Għalhekk, it-tlett elementi tar-*res ġudikata* jissussistu.
44. Minbarra hekk, jirriżulta evidentement mill-atti tal-kawża li din il-Qorti diġa' ppronunzjat ruħha dwar din il-vertenza bejn il-partijiet b'mod definittiv fil-kaz 10/2019.
45. Kif tajjeb sottolineat fis-sottomissjonijiet tas-soċjeta' intimata, il-prinċipju ta' *res judicata* huwa bbażat fuq l-ekonomija tal-ġudizzju. Ladarba il-mertu, is-sustanza u t-talbiet ikunu diġa' deċiżi, m'hemmx lok għal tentattivi ulterjuri da parti ta' min jintavola kaz sabiex jibqa' jipprova jottjeni id-deċiżjoni pretiża minnu.
46. Għaldaqstant, din il-Qorti ser tilqa' l-ewwel eċċezzjoni preliminari tas-soċjeta' intimata. Konsegwentement, din il-Qorti m'għandhiex kompetenza li tieġu konjizzjoni tat-talbiet tar-rikorrent li jirrigwardaw materja li għaddiet in ġudikat permezz ta' sentenza 10/2019LM.

Konkluzjoni

Il-Qorti,

Wara illi rat l-atti kollha proċesswali kollha ppreżentati quddiemha;

Wara illi rat is-sottomissjonijiet tal-abbli difensuri tar-rikorrent u tas-soċjeta' intimata.

Tgħaddi biex taqta' u tiddeċiedi l-vertenza odjerna billi:

Tilqa' l-ewwel eċċezzjoni tas-soċjeta' intimata u tiddikjara li din il-Qorti m'għandhiex tieġu aktar konjizzjoni tat-talbiet tar-rikorrent stante li dak mitlub ġia ġie trattat u deċiż bis-sentenza tal-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), Appell Inferjuri Nru 10/2019 fl-ismijiet "*George Pace vs Elmo Insurance Limited*" deċiża fit-12 ta' Ġunju 2020.

Konsegwentement, tastjeni milli tieġu konjizzjoni ulterjuri tal-każ.

L-ispejjeż għandhom ikunu a kariku tar-rikorrent.

Francesco Depasquale LL.D. LL.M. (IMLI)

Imħallef

Rita Sciberras

Deputat Registratur